

Classe de tuberculosi pulmonar	Núm. total	Temps d'observació (12 encara en tractament)	Considerablement millorats, part aptes pel treball	Millorats necessitats encara de tractament	No millorats	Morts
Tuberculosi pulmonar amb complicacions (fístules dels intestins i anais, tuberculosi dels ossos, Fungus)	9	4	1	3	1	—
Operats (tractats dietèticament abans o després)	23	3	15	5	—	—
Exsudatiu-pneumònics amb caver- nes.	5	5	—	—	—	—
Principalment exsudatiu amb cavernes.	12	2	2	2	3	3
Productius febrilosos amb caver- nes.	23	10	3	5	4	1
Productiu amb caver- nes	41	19	11	5	3	3
Productiu zirrhotics sense ca- vernes	3	—	3	—	—	—
TOTAL	116	43	35	20	11	7

Era sorprenent el fortament i de pressa que es succeïen la hiperostosi fibrosa, la cicatrització i la reducció. Tant les petites com les grosses com una nou, desapareixien per complet d'aquesta manera (raigs X i estar físic). En altres casos, com pulmons que no cedeixen, caixa toràcica i peritone rígids, només hi havia disminució. En aquests casos, almenys, es netejava la paret, l'esput es reduïa i moltes vegades perdia els bacils de la tuberculosi. Fent una operació en aquestes cavitats es podia apreciar la transformació anatòmica de llurs parets, les quals estaven cobertes per teixits llisos o granulats. Si no s'obtenia un guariment complet, es podia aconseguir per reducció operativa.

En tretze casos de malaltia dels dos pulmons amb formació de caver-
nes en l'un, s'aconseguí de millorar-la de tal manera, per mitjà del tractament d'alimentació, que en els tretze casos esmentats el pulmó menys atacat va guarir-se totalment i va poder aguantar la reducció operativa de l'altra. Per aquest motiu vàrem poder realitzar les següents intervencions que fins aleshores havien estat impossibles.

5 vegades es va practicar neumotòrax.

3 vegades es va practicar resecció del frènic.

Una vegada es va practicar la col·locació d'un plomatge.

3 vegades es va practicar toracoplàstia.

Una vegada es va intentar tancar una fístula pulmonar després de l'obertura d'una caverna.

Altres deu malalts, després d'un complet tractament operatiu, varen ésser sotmesos al tractament d'alimentació. La major part d'ells eren d'aquells que no podien guarir-se en una clínica o sanatori, quatre dels quals ja tornen a exercir el seu ofici.

Tots els cinc malalts indicats en el grup "tuberculosi exsudativa-pneumònica dels pulmons" varen morir, i això dels tres al vint-i-dos dies després d'ésser indicats en la secció. El seu cas era ja massa desesperat. A causa de l'enorme debilitat i poques ganes de menjar, moltes vegades també a causa de tuberculosi dels intestins, ja no estaven en disposició de prendre l'aliment indicat per a ells.

Als dotze malalts, principalment exsudatiu amb formació de caver-
nes, la malaltia els havia atacat, gairebé a tots, a l'edat del desenrotllament; i després havia anat progressant contínuament. Tots tenien altes temperatures, extensos focus de fusió i esputaven freqüentment. Segons els raigs X no hi havia lloc a dubtes de què eren principalment exsudatiu. Tres d'ells varen morir a causa d'una hemorràgia pulmonar, tres més es varen debilitar considerablement a causa de